

Entreprenuren stode til hinanden, og at der var, jeg vil ikke sige Frygt for, men Udset til, at Sagen skulde afvikles ved en Proces, som det just ikke lod til, at Regjeringen vilde gaa freidig ind i, har Udvalget forment, at den Ordning, som Ministeriet saaledes har antaget, selvstændigt under Forudsætning af, at det er rigtigt, hvad Udvalget har forment, at der er en betryggende Sikkerhed i Kontrakten, maa være tilfredsstillende. Men idet man saaledes tror, at der med Hensyn til Juldendelsen af denne Gavn ikke tør ventes at komme videre Bryderier, tror jeg dog ved Udviklingen af Udvalgets Bemærkninger at have Anledning til at fremsætte nogle Betragtninger om hele denne Sag. Loven lyder paa, at Anlægget skulde være færdigt i 1870; i Kontrakten blev Tiden udsat til 1871, og saaledes som Sagen nu foreligger, er Fristen 1ste Juli 1874; det er $2\frac{3}{4}$ Aar længere. Hvor ligger Skylden til en saa besynderlig Forsinkelse af et saadant Arbejde? Fra Statens Side siger man, at Skylden ligger hos Entreprenuren. Det synes dog ikke muligt, at det kan være Entreprenuren alene; thi man maatte da i Tilbageholdelsen af Summen og tillige i Kontraktsummerne have et Middel til at tvinge Entreprenuren til at fuldføre den af ham indgaaede Kontrakt. Fra Entreprenurens Side er der fremsat andre Betragtninger. Entreprenuren har hævdet, at Forandringer, som under Anlægget have vist sig nødvendige, ikke kunde blive approberede af Regjeringen med en saadan Hurtighed, at Arbejdets Fortsættelse uden Forsinkelse kunde gaa for sig, og han har saaledes lagt Skylden over paa Regjeringen. Vi have været naturlig kaldede til at staa paa Regjeringens Side, at gaa ud fra, selv om der var Udskilligt, der talte imod Regjeringen, at dens Embedsmænd ikke bære Skylden, men at den fornemmelig laa hos Entreprenuren, og at man derfor, hvis man vilde det, kunde gaa den retslige Vej. Der har imidlertid i tidligere Aar foreligget for Finantsudvalget meget detaillerede Oplysninger fra den modsatte Side, nemlig fra Entreprenurens, og det tør nu siges, da Sagen er saaledes afviklet, at der ikke længer retslig kan rippes op i det Gamle, at der findes flere forskellige Anseepunkter, som ingenlunde kunne anses for døde og magtesløse paa Grund af, at der er afsluttet en ny Kontrakt, at det hele Esbjerg-Havneanlægs Historie ingenlunde kan siges at være færdig over, saaledes at det, der er foregaaet fra før og til nu, er gjemt og glemt, saa at man nu begynder paa en ny Era, som man kun har at henholde sig til. Jeg tror saaledes at turde udtale, at Dommen om Skylden for Forsinkelsen maa man lade staa hen til videre, og jeg tror, at man godt tør protestere imod, at den ensidigen tillægges Entreprenuren. Dette med Hensyn til Arbejdets Forsinkelse. Hvad nu angaar Arbejdets Udførelse, da tror jeg at have oppfattet Sagen rigtig, naar Finantsudvalget

har stillet sig saaledes, at vi ere gaaede ud fra at den Plan, som Regjeringen har forelagt for dette Arbejde fra først af, idet den i Genhold til denne Plan kom og forlangte ikke mindre end 600,000 Rd., er en samvittighedsfuld anlagt Plan, udarbejdet efter de alvorligste og omhyggeligste Undersøgelser, ved hvilke man har taget ikke blot Theorien men Praxis og al mulig lokal Kundskab til Hjælp, og at Finantsudvalget derfor, saavel tidligere som nu, ikke har kritiseret, hvorvidt Dette eller Hint ved Planen var rigtigt, men er gaaet ud fra, at det var saa, og kun har forlangt den fuldført i sin oprindelige Skikkelse. Skulde det nu, naar den bliver fuldført i sin oprindelige Skikkelse, desuagtet vise sig, at Planen ikke har været saaledes, som man er gaaet ud fra, at den var, ikke være udarbejdet med en saadan Omhu, som man har antaget, at den var, da maa Regjeringen med dens Konsulenter bære Skylden, om end Staten bærer Skaden. Men jeg maa kun hævde, at ingenlunde har Finantsudvalget ved Behandlingen af denne Sag — og det har haft den for i flere Aar — indladt sig paa at tage Del i Ansvaret for, at Planen var fornuftig. Smidlerid hører man af Medlemmer, der — og det er jo Tilfældet med flere af os — have erhvervet sig en personlig Opfattelse af Forholdet, fremsatte en Paastand som den, at skal Havnen være til Forventningen, skal den faae en saadan Befælling, at den endog tilnærmelsesvis kan forrente sig, da er den meget lille, eller man vilde i alt Fald ved at have paaret en Trediedel af Dæmningerne omkring Havnen have kunnet faae den betydelig større, vel over en Trediedel større, og have sparet ikke mindre end f. Ex. 30,000 Rd., endvidere, at Raien er lagt paa en ubelig Side af Dokhavnen, idet navnlig Nordveststormene staa mere lige ind derpaa, og et Skib ikke kan ligge der uden at lide Skade, naar der er noget uroligt — jeg skal her indstyre en personlig Bemærkning; jeg har været ved Havnen en Gang, da der var en stærk Nordvestvind, og jeg maa erkende, at et Skib da vanskelig kunde ligge ved Raien — og fremdeles, at man slet ikke kan anse det for rigtigt, at der er fem duc d'Albe'er i en saadan lille Gavn. Naar man derefter gaar udenfor Dokhavnen og kommer til Forhavnen, hvorledes skal man da afværge den Paastand, at den Embedsmænd, der har udarbejdet Planen, ikke har bygget sin Kalkule over, hvilke Materialer der skulde gaa til til Bolværkerne, paa en omhyggelig Undersøgelse af Bunden, idet man bliver yderst forbauset ved under Bygningen at støde paa Mosejord, hvor man albrig havde tænkt, at der var Silt, hvilket atter, saavidt mig bekjendt, har foranlediget tre Gange Ombygning af Bolværket udenfor Slusegabet, uden at det dog endnu tredie Gang er blevet andeledes end at det staa og bugner, fordi de forlængede Ræle endnu ikke naae saaledes ned i fast Bund,